

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek),
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

SZERDA, 1944 JANUÁR 26
73. évfolyam 20. szám

Előfizetésben:

Évente 840 félévre 420
negyedévre . . . 210 havonta 70

A német nagykövet a japán külügyminiszternél

Tokió, jan. 25.

A Domei iroda jelenti, hogy Stahmer dr. tokiói német nagykövet felkereste hivatalában Sigemicu japán külügyminisztert. Stahmer és Sigemicu hír szerint hosszabb beszélgetés során eszmecserét folytatott az európai helyzetről.

Ujabb egyiptomi követelések

Konstantinápoly, jan. 25.

Isztambulba érkezett jelentés mondja, hogy az egyiptomi parlament nemzeti tipárti képviselői ismét felvették az angol-egyiptomi szövetség felülvizsgálásának kérdését. Birálták Nahaz pasa miniszterelnököt azért, hogy ezt a fontos pontot nem említette a trónbeszédében és a parlament elé a következő követeléseket terjesztették: 1. Az Angliával kötött szerződés felülvizsgálása 2. Nyomban a háboru befejezése után az összes angol csapatok kivonása Egyiptomból 3. Az angol helyőrség által gyakorolt ostrom-állapot megszüntetése.

Molotov Londonba utazik

Madrid, jan. 25.

A News of the World című londoni lap jólértesült forrásra hivatkozva azt írja, hogy Molotov szovjet orosz külügyi népbiztos nemsokára Londonba utazik. A lap ezzel kapcsolatban úgy véli, hogy e látogatás bizonyossága szerint még vannak olyan kérdések, amelyeket Moszkvában nem oldottak meg. A lap ugyanakkor a lengyel emigráns-kormánytól azt követeli, hogy használja ki jól Molotov londoni tartózkodását, mivel „talán lehetőség nyílik arra”, hogy a külügyi népbiztossal érintkezésbe lépjen.

Igen szívélyesen fogadták Kairóban a libanoni küldöttséget

Kairó, jan. 25.

A libanoni miniszterelnökkel az élén libanoni küldöttség érkezett Kairóba, hogy háláját fejezze ki az egyiptomi kormánynak a libanoni eseményekkel kapcsolatban tanúsított magatartásáért. A küldöttség Nahaz pasa részére művészi kivitelű kardot vitt magával a libanoni nép hálájának jeléül. A küldöttséget Kairóban igen meleg fogadtatásban részesítették.

A szlovák néppártban bevezetik a vezéri elvet

Pozsony, jan. 25.

A szlovák néppárt elnöksége dr. Tiso államelnök elnöklétével tartott ülésen jóváhagyta a párt szervezeti szabályzatát. A szabályzat az 1942 októberi párttörvény végrehajtási rendelkezésének tekinthető. Rendelkezései értelmében a szlovák néppártban bevezetik a vezéri elvet.

Nevelnél sike telen bolsevista támadások voltak

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

A szovjetsapatok Kercsnél újból erősebb támadásba mentek át és egyuttal megkíséreltek újabb csapatokat partra szállítani. A német védelem a támadásokat visszaverte és súlyos véres veszteséget okozott az ellenségnek. Az egyik áttörés helyén a heves küzdelmek még tartanak.

Pripjed és Berezina között tegnap is sikertelen maradt a bolsevisták minden áttörési kísérlete. Az utóbbi napok súlyos védelmi harcaiban különös eredménnyel érvényesült a Klasing alezredes vezetése alatt álló 446. számú gránátos ezred egyetemben a melléje rendelt 738. és 793. számú biztonsági hadosztály, valamint Emmerring százados parancsnoksága alatt álló 464. számú gránátos ezred.

Neveltől északra a szovjet csapatok páncélosoktól támogatott ismételt támadása a német védelem tüzeben összeomlott.

Az Ilmentótól északra és Leningrádtól délnyugatra a német csapatok kemény védelmi harcban állanak az ellenséggel. A németek az egész napon át tartott és nagy erővel folytatott támadásokat részben visszaverték, másrészt fölfogták. A küzdelmek során Leningrádtól délnyugatra elpusztult 57 szovjet páncélos.

Egyes betörések helyein az elkeseredett harc még folyik a betört szovjetsoportokkal.

Leningrádtól délkeletre a német csapatok kiűritettek egy arcvonal hajlást anélkül, hogy azt az ellenség zavarta volna, majd bevonultak az előre elkészített állásokba.

A délolaszországi arcvonalon kemény küzdelmekben meggyúsultak az ellenségnek széles szakaszon megismételt támadásai.

Nettunó hidfőjében még nem fejlődtek ki nagyobb harctevékenységek. Ellenséges földterítő-erőket a németek visszavetették.

Német harc, torpedó és vadászrepülőek megtámadták az angol partraszálló hajórajt. Egy romboló biztosan, egy másik valószínűleg elsüllyedt. Egy cirkáló, egy másik kisebb hadijármű és egy partraszállási naszadot 2500 tonna ürtartalommal találat érte. Olaszország területe fölött 8 ellenséges repülőgépet lőtt le a légvédelmi tüzérség.

Egyes angol repülőek elmúlt éjjel bombákat dobtak Németország nyugati területére. A megszállt nyugati terület fölött elpusztult három ellenséges repülőgép.

Tollman tartalékos tengerészhadnagy egy vadászbuvár parancsnoka a földközi-tengeren már a tizedik ellenséges tengeralattjáróját pusztította el.

Háborus és politikai helyzetkép

Lám, már Kanada is sorra került: Ottawából érkező jelentések szerint Kanadában is bevezetik a husjegyrendszert s a jövőben az alaskai őserdőkben is csak azok ehetnek húst, csak azok lóhatnak a tömegekben vándorló vadakra, akiknek erre külön engedélyük van. Nem árulunk el titkot olvasóinknak, ha a gimnáziumi könyvekből is jól ismert adatokra hivatkozunk. Kanada husban a világ leggazdagabb országai közé tartozik (tanultuk néhány évvel, néhány évtizeddel ezelőtt mindannyian), ugylátszik azonban, hogy ez az általános megállapítás mégsem volt igaz. A kanadai jegyrendszer még szigorubb lesz mint az angliai és hetenként bizony az előirt három tilalmi napot lesznek kénytelenek tartani a vadászok. Hogy hova tűntek el Kanada óriási birkanyájai, gulyái, hová tűntek el a vadak Kanada őserdőiből — azt senki sem tudja, a kanadai kikötők katonai pa-

rancsnoksága mindenestre közelebbi felvilágosítá okkal tudna szolgálni. Éjnek idején senkinek sem volt szabad megközelíteni a kanadai kikötőket, szigoru katonai kordon vette körül az összes mólókat s a „leányország” gyermekei még azt sem figyelhették meg: mit szállítanak Kanadából az „anyaország” felé. Csak olykor-olykor hallottak szomorú marhabögéseket... Igaz: nemcsak a kikötőparancsnokságok tudnának az éjszakai rakodásról beszélni, hanem közelebbi felvilágosítást adhatnak a német tengeralattjárók is. Augusztusban lesz éppen egy esztendeje, hogy azt jelentette a Reuter-iroda: „Egy jól biztosított karavánból a németek több huskonzervet szállító hajót lőttek ki. Annyi élelem került a tenger mélyére, amennyivel tíz hadosztályt lehetett volna élelmezni egy egész éven át”... Igen, vannak a háborunak szomorú oldalai is: a kanadaiak se látták a húst, de

azok sem, akiknek szánták. Csak a halak jártak jól, ha ugyan akadt néhány fűrészhals is, amely a dobozok felnyitásánál segédkezett...

Az USA háboruviseléséről éppen amerikai szakírók állapították meg, — a hadbalépés idején, — hogy amint ebben a háboruban a nagyhatalmak általában a tőkésüket lesznek kénytelenek elveszteni, épp így a harcoskedvű Amerika is a tőkésjét fogja otthagyni a csataterén. Az amerikai író úgy részletezte ezt a gondolatát, hogy a szovjet függetlenül katonai sikereitől, vagy sikertelenségétől, természeti kincseit fogja elveszteni. Anglia pedig hajóhadát, mert ez a tőkéje, s Amerikának nem lévén egyéb tőkéje, mint a pénze, azt lesz kénytelen elveszteni. Ez a jóslat azóta mintha igazolódni látszanék a hatalmas aranyu események fényében: a szovjet természeti kincsek és az angol hajóter pusztulása valóban megdöbbentő méreteket mutat. S az amerikai szerzőnek az Egyesült Államokra vonatkozó véleménye, hogy ekkora háborut pénzzel, még ha az a pénz dollár is, nem lehet már intézni, mintha szintén igazolást kezdene nyerni.

Az Egyesült Államoknak a földtulsó pontjain kell a hadseregeket pénzelnie s mint egy legújabb híradás mondja, Csungkingkinának is ujabban ismét 200 millió dollár hitelt kellett adnia. Az amerikai hadviselés ma mintha egy rejtvényt akarna megfejteni: lehet-e hősiség, ideológiai emelkedettség és elkövettség helyett anyagi erővel, pénzzel, dollárral háborut nyerni? Maguk az amerikai lapok kétségeskedve emlegetik az Egyesült Államok háborus kiadásait és költségvetését, a sztrájkok és a több világérsz távol-ságába való szállítások, utánpótlások már-már számokkal alig kifejezhető követelményeit. Nem mi mondjuk, hanem az amerikai szakíró állította, hogy Amerika számára ez a háboru a dollár halálát jelenti majd.

Elsüllyedt angol tengeralattjáró

Lisszabon, jan. 25.

Az angol tengernagyi hivatal közölte, hogy az Usurper angol tengeralattjáróról már régóta nincsen hír és elvesztetnek kell tekinteni. A hajó az Ursula-osztályhoz tartozott és 550 tonna vízkiszorítása volt. Mint az angol hirszolgálat jelenti, a buvárnaszád legénysége 27 emberből állott.

Rejtő-álcot kaptak a német katonák

Berlin, jan. 25.

A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A német véderőnél ujabban te-repszinü rejtőálcot rendszeresítettek. Ez az álc, amelyet főleg felderítő-csapatoknál alkalmaznak, az egész arcot elfedi és csupán a szem, orr és száj számára van rajta nyílás.

Elemér szorvány magyarjai

Becskekerek, jan. 25.

Mindössze 180 magyar él Eleméren, szomszédos községünkben. Mondhatnánk maroknyi. De színe-java magyarja, amint azt a Kelemen vendéglő színháztermében felvonult műkedvelő énekes és színjátékosok csokra ékesen bizonyított. Az együttes, rátermettségét előbb Eleméren, majd Aracson és Szentmihályon mutatta be. Most egy csapásra meghódították Becskerek magyarjainak szívét, szeretetét is. Három szerencsés kézzel választott egyfelvonásos színjátékot adtak elő, Szerencsésnek mondjuk, a választást mert a magyar néplélek megnyilatkozásai sugároznak belőlük és mert nincs bennük mellékszerep. Mondhatjuk úgy is, csak főszerepekből állanak. Azok pedig erős próbára teszik a játékosok tudását. A szereplők maradék nélkül megfelelték feladatuknak, amire bizonyították, hogy a nézőközönség ünneplő tapsal jutalmazta már az egyes jeleneteket is. A „Végeladás” darabban Kizur András, Csáki András, Serfőző István és Szücs Ilona, A „Lóvásár”-ban Pálffy Mihály, Kizurné Hedrich Etel, Pálffy Ferenc és Sütő Ernő, a „Holdkórosok” játékban Pálffy Mihály, Serfőző István, Kovács Ferenc, Pálffy Ferenc és Sütő Ernő szerepelt. Külön elismerést érdemel Kizurné Hedrich Etel és Serfőző István táncával és énekével elért sikerért. Szücs Ilonka, Szücs Éva, Csáki Aranka, Sundevits Veronka, ifj. Kizur István, Pálffy Mihály, Bada István és Kovács Ferenc, magyar párostáncot járt, magyaros tüzellel. A sorban az utolsó de az első helyen kellett volna említeni Csáki Piroskát. A magyar faj egyik legszebb példánya. Sugár, arányos, szép termet és mint kiegészítés simul ahhoz lágy, meleg szívhévszóló énekehangja. Elemér büszke lehet műkedvelő gárdijára és akik itt nálunk látták, játékokat, hallották énekeiket halásan gondolnak vissza, azokra és kedves emlékekbe fognak a nyújtott élvezetet. Hogy közönségünk az élményhez jutott, Sütő Ernőnek köszönhető. Sütő a rendező és bemondó szülő szerepét vitte, de maga játszott is mi idaháram egyfelvonásosban. Ő az elnöke az BMKSz, eleméri fiókjának. Lankadatlan buzgalommal viseli gondját az eleméri szorványmagarságnak. Ő toborozta, válogatta össze a műkedvelő gárdát, vitte annyira, hogy a fióknak saját zenekara is van, amely az itteni előadás alkalmával a táncokhoz és azonkívül a szórakoztató zenét szolgáltatja. Külön meg kell említeni: Csáki Piroskát énekét, Szekosán Berci zenekara kísért a nála már ismert érzéssel és művészettel. Szekosán Berci egyúttal az eleméri szorványmagarság iránt érzett jószívűségéről is tett tanúságot. Közreműködéséért 2000 dinár járt zenekarának. Az összeget az eleméri iskolaalapnak adományozta. Ez minden dicséretnél többet mond. Tudni kell ugyanis, hogy Eleméren mindössze 19 az iskolásgyermek. A törvény szerint legalább husznak kellene lenni, hogy osztály, illetve iskolaosztályt lehessen felállítani. Az eleméri magyarok, tehát magyar magániskolát szerveztek. Nagy áldozata az az eleméri szorványmagarságnak. De a szebb, jobb jövőért hozták. A magyar iskola érdekében és javára szolgál Sütő Ernő és műkedvelő színészgyűjtésének lelkes igyekeve is. Követendő példa az minden magyaroknak szívében, hosszában a Bánátnak. A műkedvelő együttes Pittó Béla, Erdélyan Kristóf és Palatinos Imre szíves maghívására jött Becskerekre, amiért Sütő Ernő rendező mondott köszönetet az eleméri magarság nevében. —más.

Elnökjelöltek toborozása

Lisszabon, jan. 25

Az USA új elnökének megválasztására ugyan csak öszfelé kerül sor, de a korteskedés már teljes gözzel folyik. Nap-nap után újabb jelöltek neveit emlegetik. Van egész sor önjelölt. Van azonban, akiket a pártjuk akarnak az elnöki székbe ültetni. A jelek szerint a köztársasági párt áll első helyen abban, hogy jelöltje győzelmét kivívassa. A párt legújabb jelöltje Thomas E. Dewey. Fiatal, erőyes, 41 éves. Már 1938-ban föltűnt közszereplésével. Mint első államügyész, a közélet tisztaságát veszélyeztetők könyörtelen üldözője volt. A demokratákról az volt a véleménye, hogy azok nagyrésze gangszterek. Sikert is egész sor demokratapárti gonosztevőt vád alá vonni és elítélni. A köztársasági párt elnökjelöltje volt 1940-ben, de a demokraták rengeteg pénz fölázdosásával elérték, hogy ismét Roosevelttel került az elnökségbe.

Dewey mindig a régebbi és mostani külpolitika ellen küzdött. Idők jele, hogy most már ő is, kicsit megfordította a köpenyegét. Hajlandó Angliával, Kínával és Sztalinnal együttműködni. De ahogy már nyilatkozott, a háboru után nem akarja az USA imperia listikus politikáját követni. Más elnökjelölttel szembe azt vallja, a háboru után az USA nem lesz abban a helyzetben, hogy az egész világ gazdasági jólétét biztosíthatná. Jövő politikája mindössze annyit akarna elérni, hogy Roosevelttel hies New Dealjéből a tőzsdék és a részvénytársaságok szigorú ellenőrzése továbbra is állami ellenőrzés alatt maradjanak. Egyébként egyszerű, takarékosági alapon álló gazdaságtervezést tervez, de Roosevelttel ravaszkodásai és cselszövései nélkül.

Kérdés csak az, hogy a „tisztá kéz” politikája a demokraták pénzzel teli markának politikájával fel tudja-e venni a versenyt!

Tudnivalók az adófizetés kötelezettségéről

Január 1-én vált esedékessé az 1944. év első negyedére befizetendő adórészlet. És pedig:

Föld-, ház-, kereseti-, társulati adó járadék után, pótdadó, agglégényadó, általános és gyűjtőforgalmi adók, fényüzési adó az adóbizottság határozata alapján, a mezőgazdaság megújítására szervezett alapra fizetendő különleges adó. Azonkívül mindennemű adók, pótdadók, kuluk, amelyek fenti közvetlen adónemek keretében elkönyveltek.

A befizetés határideje 1944 február 15, amelynek befizetése az 1943. évi adókiivetés alapján történik.

A munkaadó a munkaadót a munkás járandóságából levonja és készpénzt köteles a pénzügyigazgatóság pénztárába befizetni. A befizetés következőképpen történik: 1943 év december hónapjára 1944 január 15-ig, január pedig február 15-ig. És így tovább a következő hónapokra. A késedelmes befizetés esetén a pénzügyigazgatóság kamatot számít föl. A nem szabályosan összeállított munkásjegyzék a munkaadó megbüntetésével jár.

Munkaadók, akik a munkaadót adóbélyegekkel roják le, kötelesek a bélyegeket minden hónap végén az adókönyvecskébe beraasztani. A munkaadók kötelesek az adókönyvecskéket minden év január hónapjában a pénzügyigazgatóságnál átvizsgálás és ellenőrzés céljára bemutatni.

Munkaadók, akik névjegyzék alapján készpénzben roják le a munkaadót, kötelesek minden év január 25-ig a pénzügyigazgatóságnál jelentkezni, ahol a munkaadók nyilvántartásába veszik.

Cselédadó lapot január 1—31 időközben kötelesek a munkaadók a pénzügyigazgatóságnál beszerezni.

Járadékadót az 1943 év második felére legkésőbb 1944. február 14-ig kell befizetni. Ezt az adót pénzügyigazgatóságok, szövetkezetek, társaságok korlátolt joggal fizetik és azt betétesektől, vagy hitelezőktől vonják be. Ha nem volt levonás, nemleges jelentést kell a pénzügyigazgatósághoz beterjeszteni.

A járadékadóra vonatkozó az 1944. évre szóló adóvallomást hivatalos nyomtatványon január 15—február 15 időközben kell a pénzügyigazgatóságnál benyújtani. Valamennyi jövedelmet be kell vallani, amit az illető az elmúlt évben kamattal, vagy járadék címén készpénzben élvezett. Ha természetben kapott kárpótlást, árértéket kell a vallomásban feltüntetni.

A kereseti adóvallomás 1944 január 1—február 15 időközben hivatalos nyomtatványon nyújtandó be a pénzügyigazgatóságnál. A nyomtatványok a pénzügyigazgatóságnál, vagy községi előljárási irodákban is beszerezhetők. A köz- és forgalmi adó, valamint fényüzési adó fizetésére kötelezettek adólapját az adókiivető bizottság állítja meg. A forgalmi adóvallomást a kereseti adóvallomással együtt kell a pénzügyigazgatóságnál benyújtani.

Falu i kisiparosok 1944 január 1-től január 31-ig kötelesek az üzemiükben alkalmazott munkások számát és ha van, a motoros hajtóerőt bejelenteni. Aki nem tesz eleget a bejelentésnek, elveszti a jogát az általányadóra.

Előző évi jövedelmi adóvallomásukat, a törvény alapján megroják büntetéssel. A büntetés 5-től 15%-ig terjed, amelyet a kiszabott adó alapján rónak ki.

A közadó, gyűjtőforgalmi adó és fényüzési adó fizetők, akik a forgalmi könyv, illetve kereskedelmi könyvek alapján roják le adójukat, kötelesek 1944 január hónapban az 1943. évben elért összeforgalmat a pénzügyigazgatóságnál bevallani és a vallomáshoz a tételeket bizonyító mellékletet csatolni.

Az italmérsi illeték első félévi részletét 1944 január 1—31 időközben kell a pénzügyigazgatóságnál leróni.

Fuvarozási eszközök, egymint autók, mellékkocsik, autobuszok, motoros kérekpárok bérkocsik évi illetékének befizetése január 1—31 időközben esedékes.

A beodrai NŐI TÁBOR

szóvés- és fonás tanfolyama
oktatót keres.

Ajánlatok a BMKSz beodrai fiókjának Női Táborához intézendők. 64

HIREK

Vasárnap	Jan. 31 nap
23	Kat. B3. Raimund Prot. B3. Zelma
Hétfő	Kat. Timót pk. Prot. Tádé
Kedd	Kat. Pál megtérése Prot. Pál ford.
Szerda	Kat. Polykarp pk. Prot. Csanád
Csütörtök	Kat. Aranysz. sz. Ján. Prot. Levente
Péntek	Kat. Nagy Károly † Prot. Károly
Szombat	Kat. Szal. sz. Ferenc Prot. Adél

Időjárás: Enyhe csapadékos. Január 23-án a nap kel 7:21 és nyugszik 16:31, január 29-én 7:15 kel és 16:40 órákor nyugszik. 15 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdváltások:** Első negyed 2-án 21 óra 4 perccor. Holdtölte 10-én 11 óra 9 perccor. Utolsó negyed 18-án 16 óra 32 perccor. Újhold 25-én 16 óra 24 perccor. Teljes napfogyatkozás 25-én. Nálunk nem látható.

Ma a Moljac gyógyszertár Göringgasse (Fő ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszertár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 5 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Sztakity Momir lakik Horthy Miklós ucca 51. szám alatt.

Kállay Miklós miniszterelnök és hitvese Märgit királyleány, szentté avatása alkalmából Serédi Jusztinián hercegprimás, Angelo Rotta a Szentszék követe és a püspöki kar tiszteletére ebédet adott.

XII. Pius pápa a Vatikánban marad. Az ellenséges propaganda azt a hírt terjesztette, hogy német részről fölkeresték a pápát és arra kérték, költözködjék Lichtenstein állam területére. A hír rosszakaratu koholmányának bélyegezték Rómában is.

Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter meglátogatta Vácott Peteri József megyéspüspököt és megtekintette a kultuszminisztérium hozzájárulásával folyó restaurálási munkákat a székesegyházban, ahol egy Maulbertsch-freskó kerül napvilágra.

XII. Pius pápa érsekké nevezte ki Beussart, Páris püspökét, aki mint Suchard kardinális helyettese a vichyi nemzeti tanácsnak is tagja.

Óriás repülőgép. Stockholmból közlik, hogy Angliában most készült el egy új típusú óriás repülőgép. A gép négymotoros, 2200 lóerővel. Mars névre keresztelték és próbarepüléseit San Franciscónál végzi.

Szerédi Jusztinián bibornok hercegprimás Hell Imrét, az Actio Catholica országos titkárát érseki tanácsossá nevezte ki.

IRODALOM

Rovatvezető: KRISTALY ISTVAN, a BMKSz írói szakosztályának elnöke

A BÜN

Ez a szomorú eset a szülőfalubana történt. Abban a kis magyar faluban, mely féloldalával a Béga-nak támaszkodik, mintha belefáradt volna a benne küzdő és hanyagmódra serényen munkálkodó szegény magyarok szemlélésébe.

Kora reggel a falu templomának karcsu gótstilű tornyában megkonduló harangszóra, kétezer munkában megkérgezett magyar kéz kulcsolódik imára a mindennapi kenyérért és az est beálltával, ugyancsak ez a harangszó az, amely a jól kiérdemelt pihenés néhány óráját igéri nekik.

Alig akad egy-egy ház, ahol a petroleum pislákoló fénye mellett megláthatnák egymás arcán a redők mélyébe meghuzódó gondolatot. Petróleumra kevesnek telik.

Nyári esteiken, a csukott szemű kis házak falait, a környék mocsaraiban tanyázó békák monoton hangversenye ringatja álomba. A nap sugarai dajkálják, edzik keményre az izmaikat és érlelik, lobbantják heves indulatokra sűrű vérüket, mely oly sok tragédiának volt már okozója.

Vasárnap pihen a falu. Vasárnap hus kerül az asztalra. Vasárnap a nagykosmában táncol a fiatalság és ott szövődnek a barátság és az ellenségeskedés fonálai. A tánc, a szesz, itt robbantja ki a virtust, melyet hat napig a munka tartott féken.

Talpai Pista, a történet hőse. Jó kiállású legény volt, a lányok szívesen vették, ha szilaj természetű táncra követelte őket. Szuflek Etel, a család egyetlen leánya volt a szíve választottja. Már ide s tova esztendeje múlt, hogy hozzá járt esténként a kiskapuba. De egy vasárnap délután Pista szeme megakadt a nagykosma sarkában ácsorgó Szabó Rozikán.

Rozika szőke volt, mint bánáti érett kalász színe. Haját szorosan a füle mögé lapította, úgy hogy homlokán erősen megfeszült a napbarnított bőre. Vizeskék szemeit keretező fehér pilláit minduntalan szemérmesen lesütve, ott állt, frissen mosott kartonruhájában, mint a megtettesült szerénység.

Pista mereven nézett rá egy darabig, majd a megszokott kacsinással adta tudtára, hogy a táncot most vele akarja járni.

Rozika jobbra, balra pillantott, nem akart hinni szemének, de amikor a türelmetlen kacsinás megismétlődött, félénken indult el a legény felé.

Szuflek Etel szemeiben a féltékenység tüze szikrázott. Leplezetlen felháborodásában, úgy feszengett ott vadonatúj selyemruhájában, mint egy párdúc, aki áldozatára les, hogy azt letiporja. Mindenki tudta, hogy jaj annak, akit Etel a nyelvére vesz. A faluban úgy emlegették, hogy nagy erkölce van, ami az ő nyelvükön házsártos természetű jelentett. Az erkölcsnek ilyen kifiamodott értelmet tulajdonítottak, de jót gondoltak vele.

A nagykosma lócáján ülő idős asszonyok, kik fiatalságukat visz-

száálmodozva figyeltek a táncoló párokra, összesugtak, a körben álló lányok, egymás könyökét lökdösve, izgatottan lesték a fejleményeket. Pedig néhány borsós megjegyzésen kívül nem történt semmi, mert Pista felváltva, hol Rozikával, hol Etellel táncolt.

Rozika szolgálatban állott s így korábban kellett távoznia mint a többieknek, ezért Pista Etelt kísérte haza tánc után.

— Mit akarsz attól a penészvirágtól? — zsörtölődött Etel kevélyen.

— Fogd be a kenyérlesődet, ha azt nem akarod, hogy én fogjam be a tiédet, hé! Azután így menet közben átfogta a lány derekát, aki olyan lett erre, mint a kezesbárány.

De mindhiába, már az egész falu tudta, hogy Talpai Pista két lányhoz jár. Rozika szótlan, türe Etel átkozódásait, amit az rázuditott, mikor estefelé a kútnál találkoztak. A falu közepén csobogó ártézi kút volt a lányok találkozóhelye. A napi munka után, ott adták le egymásnak a hireiket, ott robbant ki minden pletyka, oda várták egymást a haragosok, hogy a körülállók szórakozására kitálalják egymásról a véleményüket. Akkor a törvény ereje még nem tiltotta a káromkodást.

Pista, mindakettőt szerette, nem tudott közülük választani. Még nem tudta, hogy kettő közül melyiknek is kösse be a fejét. De nem is volt még itt az ideje, mert Pista még nem szolgálta le a három évet, már pedig bevonulás előtt csak akkor házasodik a legény, ha nincsen elég munkaerő a háznál. Talpaiéknál azonban volt két eladóleány, akik pótolhatták Pista távollétét a szerény gazdaságban.

Elérkezett a sorozás ideje. A legények a szomszédos községbe utaztak, mert a sorozó bizottság ott ítélkezett felettük. Ez a nap, amolyan fél ünnepnapnak számított a faluban. A bevált regruták, felvirágozott pántlikás kalappal tértek vissza és énekszó mellett járták be a falu uccáit. A cigánybanda, aki kísérte, csak vadította őket, ezekkel a nótákkal:

Házunk előtt, mennék el a huszárok... vagy Szerbusz kutya világ, vedd le rólam a szádát, én elmegyek katonának, más öleli a babámat stb.

Ilyenkor az egész falu a házak előtt tolongott, hogy végig nézze a büszke fejtartással kurjongató-bokázó regrutákat. Jaj volt annak, aki hiányzott ebből a díszes menetből, akit alkalmatlannak talált az ezredorvos. Az nem is igen mert megjelenni a nyilvánosság előtt, csak néhány hét múlva, amikor már félig-meddig a feledés fátyola borult arra a szegényletes tényre, hogy valaki alkalmatlan a hadviselésre. Az ilyen nehezebben kapott asszonyt, a kosmában pedig csak úgy huzodoztak tőle a lányok.

Pista is ott nótázott, önérzete- sen, kifeszített mellel a regru-

ták élén. Találgatták is a faluban, hogy vajjon Etel vagy Rozika lesz-e az igazi mátkája mire elindul. De hasztalan volt minden találgatás, mert elérkezett a bevonulás napja és Pista még maga sem tudta, hogy melyiket fogja vagy akarja oltárhoz vezetni mire haza kerül.

Etel nagyon járatta a száját, hogy Pista neki ígért házasságot, a falu pedig elhitte, mert Etelka helyi viszonyokhoz képest elég módosnak lehetett tartani. Volt három lány földje, kapott két ágyat, asztalt, két széket és konyhafelszerelést. Rozika meg árva volt. Tizenkétéves kora óta libapásztor sorból szolgálóvá küzdötte fel magát. Most is ott szolgált az ovódás kisasszonyánál, ki a kifürkészhetetlen, kegyetlen sors folytán Szuflekékkal átellemben lakott.

A rekrutákat szállító vonat után a fél falu lobogtatta a keskenőjét. Etel fitoktatva elsőbbségét, egészen Pista közelébe furakodott, míg Rozika csak távolról törölgette szünni nem akaró könnyeit. Hogy miért sirt Rozika olyan keservesen, az hamarosan kiderült. Alig telt el néhány hónap, Rozikán az anyaság jelei kezdtek mutatkozni. Etel ereiben megfagyott a vér, amikor meghallotta és mindent elkövetett, hogy Pistának írott leveleiben, Rozikát különféle galád vádakkal illesse. Sőt annyira vetemedett, hogy megvesztegette a falusi levélhordót és Pistának Rozikához intézett leveleit elsikkasztotta. Pedig Pista szívetáján megmozdult valami, mikor Rozika levélből arról értesült, hogy megszületett a kisbaba, kit Marikának kereszteltek.

Az egész falu megvetette Rozikát. Az erkölcsök bár meglehetősen ziláltak voltak ezen a téren, de a romlottság látható jeleit szigorúan elítélte a közvélemény. A megesett lányra mindenki követ dobott annak menyecskésen be kellett kötni a fejét az irratlan törvények értelmében és általában csak özvegy ember férjre számíthatott, ami már magában is lealázó volt egy lányra nézve.

Rozika a saját bőrén érezte az emberek kegyetlenségét és majd kisírta a vizeskékben játszó szelíd tekintetű két szemét. A bánatához még az is hozzájárult, hogy Pistától nem kapott levelet. De minden szomorúságáért kárpótolta őt a kis Mária, aki napról-napra szépen fejlődött. Rajongásig szerette a gyermekét, hányszor látta őt, félkarján gyermekét busgatva vizet hordani. Esténként a Mária bölcsője mellé ült, irgatta leveleit Pistának, hogy: most már megismeri az embert, hogy megjött az első fogcskája, hogy hangosan nevetgél és gögicsél magában és hogy mindenki azt mondja, hogy szakasztott az apjára üt.

Az ovónéni is megszerette a csöppséget és dacára az általa felszapordított munkának, a világért sem küldte el Rozikát a szolgálatból. Pedig a falu álszenteskédő asszonyai és azok, akik Etel pártján voltak, de sokszor tettek előtte erre vonatkozó célzásokat. De az ovónéni kioktatta őket arra, hogy a bűnbánat ilyen formában jelentkezik, mint a szegény Rozikánál.

Egy kora nyári reggelen történt, amikor Rozika éppen úgy amint más

Német tanfolyamok Becskerekén. A müncheni Német Akadémia becskerekeli lektorátusa f. évi február 1-én kezd meg német tanfolyamainak második félévét, mely május 31-ig tart. Következő tanfolyamok heti 3 órával (két hétköznapon 19-től 20.30 óráig) nyílnak meg. Német tanfolyamok kezdők és haladók számára (közép és felsőfok) tanfolyam a német helyesírás megtanulására. Azonkívül lesznek külön tanfolyamok tanulók részére heti két órával. A tandíj négy hónapra kitérő 300 dinárt és előre fizetendő, tanulók számára a külön tanfolyamra 200 dinár. A beiratások január 27-től február 5-ig este 17.40-től 19 óráig a lektorátus irodájában, Mackensen (Gundulics ucca 6. jobbra) folyanak. Tanulók eddigi tanárjainál is jelentkezhetnek. Felvilágosításokat készséggel adunk. Német lektorátus Becskerekén.

Elveszett pénztárca. Szombaton a Béga-part muzslyai részén elveszett egy fekete bőrpénztárca Süly György névre szóló fényképes személyazonossági igazolvánnyal, a breszlai munkahivatal által kiállított igazolvánnyal, valamint 1240 dinár készpénzzel. Kéri a becsületes megtalálót, adja le az igazolványokat és a pénztárca a muzslyai község házában, a pénztáronban megtarthatja magának.

A Pompano nevű amerikai tengerelattjáró, amely 1330 tonnás volt és 75 tengerész teljesített rajta szolgálatot, elveszettek tekinthető. Ez az amerikai haditengerészet 17-ik elpusztult tengerelattjárója.

Lemondott fizetéséről Bolivia új elnöke, Villa Rel őrnagy, valamint kilenc, tisztis rangban lévő tagja és hivatalukért járó összeget jótékony célra ajánlották fel.

1200 éves lósörényt találtak a szentesi múzeum egyik ásatásánál. A csodálatos épségben maradt sörény megmaradása úgy magyarázható, hogy erősen odapréselődött egy lapos kőhöz. A lelet különben avarkori.

Egy tudós megállapította, hogy a megriasztott hal bizonyos anyagot választ ki testéből és ez a magyarázata annak, hogy a többi hal is menekül onnan, ahol egy horogra kerül. A hatás azonban nem tart sokáig.

JEGYEZZ SZÜVETKEZETI ÜZLETRÉSzt

Magyar kötelelességednek teszel eleget.

Az új angol nagykövet megérkezett Moszkvába

Ankara, jan. 25.

Averell Harriman, az új angol nagykövet átnyújtotta megbízólevelét Molotov külügyi szovjet népbiztosnak.

5 darab 500 literes

67

boroshordó
eladó

Csontos János nál, Katarina.

FÖZNI TUDÓ

65

MINDENEST

jó fizetéssel azonnalra keresek.

Becskerek, Tamiska utca 22. sz.

reggeleken is, tejért ment a harmadik utcába. A kis Mária bölcsője ott ringott a konyhában. Roziká mielőtt elment, egy tejjel megtöltött üveget fektetett a gyerek mellé és gumicsőves szopókáját a hat hónapos kisbaba szájába illesztette, hogy esetleges sírásával fel ne keltse a még alvó ovónénit.

Ezt az alkalmat használta fel Etel, hogy előre kitervelt sötét szándékát keresztülvigye és evvel leszerelje a vetélytárs fegyverét, mely újat állja az ő boldogságának. Hiszen az elsikkasztott levelekből elég alkalma volt meggyőződnie arról, hogy Pistát a gyerek Rozikához köti.

Megvárta a pillanatot, míg Rozika elhagyta a házat, azután lábujjhegyen beosont a konyhába, felnyalábotta meleg párnái közül a csöpp gyereket, előbb kitépte szájából a cuclit, e helyett zsebkendőt gyömöszölt bele és átkos féltékenyégének vad dühében az udvaron levő félreeső hely nyílásán bedobta a szörnyű mélységbe!

Mikor Rozika visszatérve a bölcsőt ülésen találta, velőtrázó sikoly hagyta el az ajkát. Kiszaladt az ovónő, összefutott az egész utca. Találgatásra nem telt sok idő, mert a borzalmas bűnyomait és irányát a kicsike szájából kitépett szopóka híven mutatta. Ott feküdt a félreeső hely ajtaja előtt Röviddel utána előkerült a mélyből a kis Mária még meleg holtteste. De ekkor Rozika hangját már nem hallotta senki, mert élettelenül terült el a földön.

Alig egy órára rá, megvasalva kísérték a csendőrök Etelt a község-házára. Azt az arcot nem felejttem el soha. Az elvetemültséggel akkor találkoztam életemben először és borzadás rázta meg a testem.

Etel eleinte tagadni próbált, de azután egykedvűen vallott be mindent.

A falu szíve most nagyot dobant, befogadta és szeretetének minden jelével látta el a bánattól összerokkadt szegény Rozikát. Még azok is pártfogásba vették, meleg szavakkal próbálták enyhíteni emberfeletti fájdalmán, kik ballépése miatt pálcát törtek felette. A megértés, a részvét forrasztotta egygő a magyar szíveket. És különösen akkor szokott megnyilvánulni ez az együttérzés, amikor gyerekről, a magyar faj új hajlásáról esik szó. A gyerek a jövő és minden igaz magyar érzi, hogy a gyermek tragédiája, az anya fájdalmán kivül a jövőt is érinti.

Mikor a csendőrök Etelt végigkísérték a falun, alig tudták megóvni a nép haragjától. Meg akarták kövezni.

Pista a tragédiáról a lapok útján értesült. Gyakran küldözgette víg z taló sorait Rozikának. Be se várta a három évet, szabadságot kért és az idő alatt megesküdütt vele.

Etelt tíz évi börtönre ítélték. A bűntetés kiöltése után nem mert többé visszatérni a faluba. A börtönben elég ideje volt, hogy magába szálljon, hogy véres cselekedetét és annak következményeit mérlegelje. Vajjon azért nem mert haza menni, mert félt az ismerősök szeme közé nézni? Vagy talán Pista és Rozika már eközben három gyerekre szaporodott családi boldogsága hatott volna rá nyomasztólag? Talán félt elhaladni a templom előtt vagy a falusi harangszó vádoló hangja üdözte el távoli földrésze. Tény az, hogy a faluban többé senki sem látta. Azt beszélték róla, hogy kivándorolt Amerikába, ismeretlen emberek közé új életet kezdeni.

Talán férjhez is ment egy olyan emberhez, aki a megtört, fénytelen szemű asszonyban megtalálta a jószág- rak azt a parányát, amely töredelmes

A Duce fogságának és kiszabadításának regényes története A Palazzo Veneziától a Gran Sassoig

IRTA: LUIGI B. NERVETTO

59

A gyászruhás hölgy

Este félkilenc óra tájban gyászruhás gyászfátyolos fiatal hölgy jelent meg Ansaldo ezredes római lakásán. A fiatal hölgy arca könynyes volt, szemei vörösek a sírástól. Már az előszobában az arcát törölgette zsebkendőjével, amikor pedig bevezették az ezredes feleségéhez, hangos sírásra fakadt. Az ezredesné nem tudta, miről van szó, de nagy részvéttel fogadta csinos látogatóját.

— Miben lehetek szolgálatára asszonyom?

A gyászruhás hölgy még mindig zokogva nyitott borítékot vett elő retiküljéből és átnyújtotta az ezredesnének. A levélben hivatalos értesítés volt arról, hogy Pietro Cesarini karabinieri hadnagy a haza védelmében hősi halált halt. Cesarini hadnagy Ansaldo ezredes egyik tisztje volt. Az ezredesné kezében megremegett a levél, az arcra halálsápadt lett.

— Mi történt? — kérdezte rémülten.

A gyászruhás nő még hangosan zokogott, alig tudott válaszolni a kérdésre.

— Azt mondják, az egész ezred elpusztult, nem tudom, hol lehetek, mi történhetett velük.

Az ezredesné felsikoltott:

— Az uram! Tudtam, meg is mondtam neki, hogy elátkozott vett el a Gran Sasso, a Valle dell'Inferno. Mégis, mit hallott? Jöjjön, rohanjunk a hadügyminisztériumba.

A gyászruhás hölgy azt mondta, hogy már járt a hadügyminisztériumban, most jön onnan, de nem tudnak semmit. Általában senki sem ismeri a részleteket. Az egész eset olyan borzasztó, még csak egy éve voltak házasok és Pietro olyan remek ember, hogy nincs párja az egész világon. Az ezredesné a szobalányért csengetett, a kabátját, kalapját kérte és rohant a hadügyminisztériumba. A gyászruhás hölgy vele együtt távozott, az uccán, a kapu előtt elváltak egymástól.

Halott az uccán...

A gyászruhás hölgy megindult a járdán jobb felé, de alig tett néhány lépést, egy jólöltözött fiatalember lépett melléje, megragadta a kezét és halk, de fenyegető hangon rászólt:

— Nem hittem volna, hogy egy olasz törzstiszt felesége német megbízott lehet. Azonnal mondja meg, hol járt és mit végzett?

— Ne nyuljon hozzám, — sikol-

megbánás után, a legnagyobb gonosztevő szívében is meghuzódik valahol. Talán gyereket is szült, a de vajjon mit érez szörnyű lelkiismeret furdalásai közepett olyankor, mikor saját gyermeke bölcsője fölé hajlva, a gumiszopokát annak szájába akarja illeszteni? K. Végh Vilma.

tott a fiatalasszony. — Takarodjon innen!

A fiatalember a karjánál fogva magához rántotta, ebben a pillanatban egy rendőr érkezett hozzájuk, galléron ragadta a fiatalembert és megrázta. A fiatalember elengedte az asszony karját, szembefordult a rendőrrel és revolvert rántott, ebben a pillanatban azonban már eldőrdült egy revolver: a rendőr revolvere. A fiatalember összeesett és ottmaradt az uccán holtan. A gyászruhás hölgy futva sietett tovább, a legközelebbi uccsarak felé. Szokatlanul sok rendőr sétált abban az uccában; amikor a fiatalasszony felugrott a sarkon túl várakozó taxiba, hamarosan elszéledtek néhány, perc múlva már egyetlen rendőr sem volt látható a közelben.

A taxiban a délelőtti férfi várta a gyászruhás hölgyet. Amint beült melléje a kocsiba, izgatottan kérdezte:

— Nos?

Az asszony remegett, ezuttal valóban sirva fakadt az izgalomtól. A férfi türelmesen várt vagy két percig, azután rászólt:

— Most már szedje össze magoát! Nincs vesztegetni való időnk. Sikerült:

— Igen. Gran Sasso...

— Gran Sasso, — ismételte a férfi, — jól hallotta?

— Igen. Az asszony azt mondta, hogy Ansaldo ezredes a Gran Sasso tartózkodik.

— Köszönöm, — felelte a férfi és hátradőlt az ülésen. Pár percig minden figyelmét a hallottakra összpontosítva gondolkodott, a taxi közben száguldó iramban haladt egyik uccából a másikba. A férfi végül megint megszólalt:

— Nem mehet haza. Hozzám kell jönnie.

— Lehetetlen, — tiltakozott az asszony. A férfi azonban egyetlen erélyes intéssel elhallgattatta.

— Nem engedhetem haza. Egész biztos, hogy még ma éjjel elhurcolják, vagy megölik, előbb azonban kivesszik magából a varázsigét, a Gran Sasso. Bizza rám magát, felelősséget vállalok mindenért.

Az asszony megértette, hogy valóban élet-halálról van szó és nem ellenkezett tovább. Érezte, hogy gyötrelmes halál lebeg a feje felett.

(Folytatjuk).

Uriházból való VII es gimnazista lakást és teljes ellátást keres
Cim a kiadóhivatalban. — 69

Ügyes, szakképzett 70
kefekészítő nők,
vagy férfiak segédeknek
azonnal felvételnek
Wesp Mátyás kefekészítő,
Beckerek, Fő-utca 18. szám

A BMKSz VI. mezőgazdasági osztályának közleményei

Torontálvásárhelyen vasárnap tartotta évi közgyűlését a Gazdakör nagyszámu gazdarezsívevő jelenlétében. A jelentésekből kitűnik, hogy a Gazdakör több mint négyszáz tagot számlál és minden földmi eléssel foglalkozó egyén tagja lehet tekintet nélkül vagyoni állapotára. A jelentés beszámol arról, hogy a Gazdakör az elmúlt évben tevékeny munkát fejtett ki a helybeli gazdasádalom érdekében így többek között megszervezte a téli gazdasági előadásokat, szakkönyveket és egyéb gazdasági szükségleteket takarnány féleket szerzett be, valamint megszervezte a magyar gazdák terményértékesítését szervezeti uton. Tagjai részére behozott 2 vagón bankui vetőbuzát Magyarországról, valamint hathatósan képviselte számtalan esetben a gazdatársadalmat, mint a BMKSz helybeli gazdasági osztálya. A közgyűlés az elmúlt évi eredményes munkálkodásért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg Laskai János elnöknek, ifj. Kiss István alelnöknek és Mr. Ph. Joánovics Emil titkárnak. A következő új vezetőséget választották meg egyhangulag Dicselnök Gachal János ref. h. püspök, elnök Laskai János, alelnök ifj. Kiss István, titkár Mr. Ph. Joánovics Emil, pénztárnok Görbe Antal, könyvtárosok Martinek István és Joó Mihály, háznagy Tóth Imre, ellenőrök: Nánási István, Barta Sándor és Mohácsy Gyula, a vigalmi bizottság tagjai: Szekeres István, Görbe István, Szilágyi Béni, Görbe Gyula, Martinek Pál, Vidács Ferenc, Joó Mihály, Laskai Sámuel.

Arzenes védekezőszer. Arsokol, herebogart, a... gecsálói, hernyok ellen ma most előjegyezhető a Központi Gazdasági Szövetkezettel Nagybecskerek, Horthy M. u. 2. A Gazdakörök írják össze tagjaik szükségleteit.

Bókán megalakult a Gazdakör a helyi magyar gazdatársadalom fejlődése érdekében. A Gazdakör élére a következő vezetőség került: elnök Fodor Mihály, alelnök Lázár András, titkár Hartig Albert, pénztárnok ifj. Márton Ferenc, ellenőrök: Fruzsna László, Varga Pál és Varga József, választmányi tagok: Kovács György, Hódi Ferenc, Fodor Ignác, Csóti Antal. A Gazdakör 36 taggal alakult meg.

Nezsényen a gazdák elhatározták, hogy az egységes és eredményes munka érdekében egy Gazdakör keretében szervezik meg a nagy- és kisnezsényi magyar gazdálkodókat és ez évben keresztülvélik a terményeik szervezeti uton történő értékesítését.

Gazdasági előadások megtartása folyik az egyes Gazdakörökben, így legutóbb Körmendi Árpád és Harmath Kajetan m. kir. gazdasági tanárok a következő községek gazdaköreiben tartottak, igen nagyszámu gazdálkodó előtt ismeretterjesztő gazdasági előadásokat: Torontálvásárhely, Bóka, Nezsény, Magyarcsérnye és Tóba.

Szelektort, kisebb, de teljesen jó állapotban levőt megvételre keres a Központi Gazdasági Szövetkezet, Nagybecskerek.

A szerkesztésért és kiadásért felel
Üzvegy dr. Mara Jenőné
Uri (Herren) ucca 7.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beckerek (Nagybecskerek)
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.